

Introduktion

Pastor emeritus Gottfred Emmanuel Broderssøn (læg mærke til stavningen) er, hvad man vel kan kalde en seriøs mand. Jeg stødte uventet på ham for et par år siden, hvor han dukkede op til en sammenkomst hos en af mine gode venner. Der var bryllup, og han havde – som gennem et særligt instinkt – følt sig draget mod denne fest, og han opfattede det som en slags hellig pligt at holde tale for brudeparret – eller brudeparrene, for der var to her ved denne lejlighed. Hvad der slog mig umiddelbart, var først Broderssøns totale uskyld i relation til noget med at fatte, at han egentlig overhovedet ikke var inviteret – og dernæst hans fabelagtige evne til at tale i lange sammenbundne rækker af ufuldendte bisætninger – en evne, der ligesom holder tilhøreren i ånde på en ganske særlig måde. Ikke mange kan den kunst, selvom jeg for en del år siden stødte på formanden for noget, der vist hed ”Dansk Pyramideselskab”, og han præsterede noget lignende uden dog at komme op på siden af Broderssøn.

Det er ikke helt klart, hvor navnenes stavemåde med de mange dobbeltkonsonanter kommer fra. Jeg har blot siden mit første møde med pastoren erfaret, at han nedstammer fra en lang række af præster, provster og biskopper, der alle sammen synes at vedblive at holde sig i live til langt over den normale gennemsnitsalder. Det er svært at bedømme Broderssøns alder – han virker, som om han har været 80 år i mindst 80 år.

Som man vil se af denne lille samling af Broderssøn-relikvier, forsøger han sig af og til som digter – som en slags sideløbende kald til præstegerningen. Han er meget belæst – specielt synes den danske sangskat at spille en rolle. Han forholder sig dog ganske frit til forlæggene. Egentlig blev han aldrig ordineret af nogen menighed, men optrådte i en række år som hjælpepræst rundt omkring, samtidig med at han efterhånden omkring sig samlede en lille skare af trofaste mennesker, der tilsyneladende tog hans budskab direkte ind uden nævneværdige sproglige problemer. Af og til opstod der dog kriser i forsamlingen, hvad den første prædiken antyder, og årsagen syntes at være meningsforskelle, hvad glories angår. Glories – ja – her ligger Broderssøns store passion. Han fik tidligt – allerede i børnehævedalderen – et kald, hvad han har fortalt mig: han ville løse glories gåde. Enkelte af hans familiemedlemmer syntes, at dette var et tegn fra Gud på, at familien i sandhed var særlig udvalgt, mens andre – særlig hans forældre – af og til syntes, at glories fyldte for meget – ikke kun tankemæssigt, men også pladmæssigt – den unge Gottfred Emmanuels konstante indsamling af materiale til konstruktion af glories truede i perioder hjemmets kvadratmeterkapacitet. I sådanne situationer trak hans far, Hermann Cornelius Broderssøn sig bred og mægtig tilbage til sit studerekammer, mens fru Adelheide Broderssøn – Gottfred Emmanuels moder – ikke var til at rokke: ud med det, kunne hun sige – nyd det i 10 minutter, og så ud med det. Og lille G.E. måtte så kun få lov at beholde det mest dyrebare. Blandt glories, de dyrebare, fandtes sammenbundne lange merskumspiber, franskbrødsugler på snor, tovværk til rigning af skibe, mågevinger og andet godt. ”Jagten”, hvis man kan kalde det det – på den sande glorie satte sit præg på så vel Broderssøns digtekunst som hans prædikener.

I en sen alder blev Gottfred Emmanuel gift med den kun lidt yngre Trudelse Evangelista Vallerlev, hvis hovedbeskæftigelse synes at være brygningen af menighedskaffe. Trudelse fulgte Broderssøn på hans rejser rundt om i verden, og da det er nogle år siden, jeg sidst har set ham, tænker jeg, at de må være på farten igen. Et år var han og hustruen i Østen for at studere muligheden for at lave glories af spisepinde, og her faldt hans interesse på den oldgamle digteform HAIKU. Efter endt studie af denne fik han af sin japanske aftenskolelærer tilladelse til at kalde sig Got Em Bro, når hans digte en dag skulle udgives.

Digtsamlingen ”Tanker bag rattet” eller ”Året på hjul” må siges at være det hidtidige højdepunkt for Broderssøns muse. Ideen kom til ham, mens han betragtede sit elskede danske landskab i februar for nogle år siden. Metodisk som han er, begyndte han digtsamlingen med digt nr. 2, da han jo ikke havde lavet et januardigt. Med enkelte udvidelser kom der så i løbet af det næste år et digt hver måned fra hans hånd. Til sidst – i december – synes det dog at være sådan, at Broderssøns selvsikkerhed som digter har givet inspiration til et nærmest frit fald ud i det ordparadis, der efterhånden var blevet hans eget unikke univers. Han begyndte endog at rime. Om kritikerne vil kalde ham en stor digter, får stå hen. Han er i hvert fald dristig, og vel også på en måde en slags sprogfornyer. Man vil i fremtiden kunne datere Broderssøns digte efter en opskrift, der minder om den metode, man anvender, når man skal datere Shakespeares skuespil. For Shakespeares vedkommende er det sådan, at tendensen til at skrive i prosa efterhånden breder sig markant og skubber blankversene noget i baggrunden. For Broderssøns vedkommende er de tidlige digte – fra hans ”forår” om man så må sige – ganske korte, mens efterårs- og juledigtene pludselig fylder op til en hel side i notesbogen.

Her kommer først en prædiken, og da de fire prædikener [desværre nåede det kun at blive til to, før Broderssøn forlod os] følger årets forløb, har jeg fundet det relevant at flette dem ind mellem digtene. For at fatte en sådan prædiken til bunds, skal man kunne se Broderssøn for sig. Han er høj – vel 185 cm, mager og med et lidt langt furet ansigt med lysende vandblå øjne. Ansigtet præges af en kraftig ørnenæse og af et tilsvarende kraftigt gråt hentehår, som han tilsyneladende er meget stolt af – dog ikke uden et glimt i øjet. I øvrigt er Broderssøn slet ikke en morskabens mand. Hans kald er ikke at få folk til at le, men at få dem til at fatte Gud. Og det er jo noget af en opgave, men opgaven er halvt lykkedes, hvis man selv tror på Gud. Og det gør Gottfred Emmanuel Broderssøn helt klart. Hans diktion er langsom, han udtaler hvert ord malerisk og tydeligt, og han har ofte ansigtet vendt mod loftet i en slags uudgrundelig kontemplationspositur. Lige så ofte og pludseligt ser han dog hvert enkelt menighedsmedlem direkte i øjnene. Han sprogtone ligner mest rigsdansk fra omkring 1930’erne – en måde at tale på, som man i dag ville kalde salvesfuld – med hyppig anvendes af klangfulde bagtungevokaler. Dog – Broderssøn er ikke krukke – han er *seriøs*. Hans prædikener kan forekomme lange, men dette er en illusion. I virkeligheden står tiden stille, når Broderssøn prædiker.

Hvis man vil danne sig en idé om, hvordan Broderssøns stemme gør sig i en kirke, skal man læse det følgende højt. Der skal læses langsomt, og det vil være en hjælp, hvis man står på ét ben og samtidig ryster det andet ben let [!]

En Prædiken ved kyndelmisse

Man har bedt mig – og det gør man ofte – det er kort sagt blevet min lod – sådan på opfordring – og det skal man jo tage hensyn til – for hvem gør det ellers – nej, vel – og vi er ikke mange, der sådan i al venskabelighed – og med hjertet i de rette folder – formår at aflæse det udtalte ønske om at høre Guds ord – når nu ansigtstrækkene røber det modsatte – og det er kært med disse ansigtstræk – jeg ser det ofte – bag det dystre blik gemmer *beskedenheden* sig – *beskedenhed røber manden* – læg mærke til det – ja jeg ser, I ser smilende på hinanden – ja, ofte kommer man ikke langt i denne verden uden *beskedenhedens utvivlsomme* dyd – og den har man brug for her og hisset – i alle livets tilskikkelser og krinkelkroge og når vindene blæser – ja især når

*vin-de-ne blæ-ser – og det gør de – af og til – livet er fuld af eksempler på dette – jeg sad netop engang ved et sygeleje – jeg sidder der ikke mere – I ser mig her stående rask og rørig foran jer – og sådan er det – livet er fuld af overraskelser – den ene dag er man der ikke – og vips – den næste dag er man der så alligevel – eller også er det omvendt – som Herren nu byder – og det gør han – før man får set sig om, så byder han – og derfor skal man bie på hans ord – og kende dagen og timen – det er det, jeg altid har sagt, og nu siger jeg det igen – så det kan gælde over land og rige – intet ord må gå til spilde – hold øje med det – skriv jer det bag øret – eller over køkken-uret: *bi på det evindelige ord, at det ikke går tabt* – som skrevet står – og her – pastor Vallerslev fik forfald og vips – kender I dette lille guddommelige udtryk – *og vips* – blev det mig, der i dag dukkede op på prædikestolen – ja, jeg ser, du blev overrasket Agnes – som den dag ved sygelejet – patienten blev rask eller døde – meget pludseligt – det forekommer mig dunkelt lige nu – som et sløret minde – og det dunkle hører til livets særlige skatte – men hovedsagen var – og man skal altid søge hovedsagen – husk det – hovedsagen – *ho-ved-sa-gen* – nemlig at *de store spørgsmål vaskes rene i tankernes store smeltedigel* – når Herren gør forårsrent – og det gør han – tidligt og silde – sommer og vinter og om natten med – jeg sad som sagt ved *et sygeleje* – og har man først påbegyndt en fortælling, skal man fuldende den – sådan siger evangelierne, og de lyver ikke, og dem skal man have respekt for – *respekten* – et betydningsfuldt ord i den danske sprogskat – jeg glemmer aldrig første gang, min mor udtalte ordet – det var vist i forbindelse med min fars valg af slips til nytårsaften – og jeg – hvad gjorde jeg – jo – som fortællingen antydede før – for kun ganske få sekunder siden – jeg ser, du tager tid, Agnes – det er godt at gøre, så alting ikke pludselig får en ende, uden at man er forberedt – som *jeg* var det, da jeg sad ved det omtalte sygeleje og ledte efter de skønne ord fra profeten Esajas – jeg kunne ikke lige huske stedet – og ordene undslipper mig lige nu, mens jeg står her og ser ud over denne forsamling – ser på dig, Agnes, med dit nye armbåndsur med clockradio – og gamle Ole nederst bag orgelet – men stedet hos Esajas – eller er det Elias – er skønt – så skønt – så skønt, at det for evigt står prentet i min hukommelse – åh, husker I – I derude i menigheden – husker I på de skønne steder – for det siger jeg jer – og det kan ikke siges for ofte – i modsætning til visse ting, der siges årle og silde – og det forekommer mig at være spild af tid – og tiden skal man tage vare på – vi lever kun føje år – og disse skal man ikke kimse ad – jo – hør mig – *hører* mig – og hør, så det prenter sig i hukommelsen her på denne dag – en fredag – her i denne kirke i Gråslev-Ubbelse Menighedsplejes Frikirke – klokken er vel hen ved 11 om formiddagen – ja, tiden iler, og klokken går i svang, som digteren siger – Guds store ur går sin tavse men vante gang – lad os takke for denne ringe bolig for Herrens tjenere og hans trofaste skare af høj og lav, ung og gammel – mand og kvinde – og alle skal have lov at være her – ja, sandelig siger jeg jer – lad mænd kvinder og børn komme til mig, her skal intet spares – min favn er stor, siger Gud – og verden er stor – skyerne er store – medmindre de er bittesmå – som de er under særligt gunstige forhold – og vi*

kan lære af skyerne, der sådan *ser* ned over verden – gør som skyerne – hvis ikke man daglig slår op på de skønne steder i livets store billedbog – så farer man ilde – ja, vogt jer for at fare ilde – det er en dårlig ting – det fører ikke til noget – næh, de skønne ting – og dem er der mange af – både oppe og nede og hos høj og lav – på land og i bygd – intet er for ringe for Herren – husk det – jeg siger det ofte – og jeg vil sige det igen og igen – lige så længe mine prædikener høres over land og rige – og det gør de – for vi er egentlig altid på farten – du og jeg – ja, jeg siger du – for over for Vorherre er vi alle dus – ingen er Des med Vorherre – og det er et *privilegium* – i modsætning til statsministeren – og alverdens præsidenter for den sags skyld – ja, jeg nævner ingen navne – i hvert fald ikke her på dette sted – for vi må tilgive enhver, der synder – i busk og i lade og i hver en vrå – de er alle blomster på Herrens store græsmark – men intet skal være usagt – det gælder for så vel høj og lav og de kasteløse – for hvem tænker måske på dem – siger jeg bare – mens jeg står her og ser ud over forsamlingen – og det gør jeg jo – det er mit kald – og et kald skal man følge – det er det, det hele kommer an på – følg dit kald, og du farer ikke ilde – nej, langt fra – ingenlunde – hører I derude, du Agnes og gamle Ole, og måske dukker Alvilda op senere – hvis ikke vi, der rejser rundt med Guds ord, gør det – for *vi rejser* – fra Timbuktu til Samarkand – på jævne fødder og over flade bjerge – op og ned – ja, intet skal spares, når det gælder – og det gør det hele tiden – *he-le ti-den* – og for ham, der er i Himmelen, er alting ligefremt – han sanker ikke i lade eller kører i beruset tilstand – jeg har hans ord for, at livet er en dejlig ting – og *når man sådan sidder ved et sygeleje* og mærker, hvordan patienten vender ansigtet ind mod væggen – jeg mærker måske endda en slags dødslængsel, straks patienten ser mit milde ansigt – der vækker erindringer om evigheden – så er det vigtigt, at man ikke taber modet – for Herrens ord skal nå frem – også til det modvillige sind – der er træt af dage – og hvem er ikke det en gang imellem – ret skal være ret – jooo, det skal det – vi har netop et storsind bygget ind i kærligheden til Gud og til mennesker – et storsind, der kan høres viden om – og ingen skal være urolige – jeg skal nok nå frem – om ikke tidligt så silde – måske husker I den store tur til Mongoliet – et af eksemplerne på, at Guds ord rækker langt – hans ord, når det bæres af den hæderkronede men også i al ydmyghed beskedne – og vel egentlig i sin frimodighed ganske hverdagsagtige – danske tunge: vores lille menighed var blevet splittet – ja, splittet af længslen efter frihed til at mele egen kage – og kager er godt, men med måde – alting med måde – det sagde min mor altid og især den dag, jeg havde sammenknyttet min fars samtlige slips for at lave glorien over alle glorier – Gottfred Emmanuel – sagde hun, og hun sagde det på en sådan særlig måde, hvor den anden stavelse i ordet Emmanuel fik næsten basklang – og selv basserne skal høres i Herrens store kor – og det gjorde ikke indtryk på hende, at jeg ville lave en verdensomspændende glorie – tænk jer engang, hvilket syn – en verdensomspændende glorie, der kunne række lige så langt som den danske tunge, hvis den fik lov – og den danske tunge *rækker langt – ræk-ker langt* – hvis man blot tillader det – helt til Mongoliet, hvor de kære menighedsmedlemmer nu

boede – i en lille hule oppe i bjergene uden telefon – men *jeg fandt dem*, for hyrden henter sine lam, og jeg skal sent glemme deres ansigtsudtryk, idet deres præst – og er det ikke lige netop det, jeg er – og præstekaldet skal man have respekt for – vi er ikke mange, der er indstillet på at gå til vejs ende for at redde en sjæl, der er faldet ud over kanten – altså deres præst – undertegnede i al beskedenhed – uventet dukker op sådan ud af det blå i en af de mest vildsomme egne, mine kære menighedsbørn overhovedet har kunnet udsøge sig – men ingen vej er for trang for den, der vil udbrede velsignelsen og uddele glories – det var netop under julegudstjenesten forrige år, da granglorierne skulle uddeles, at Thormod, Sørine og gamle Valborg rejste sig i et vigtigt ærinde – og vigtige ærinder kan vi jo alle have – det bør man have respekt for – der var ordet igen – *respekten* – lav en hellig glorie omkring dette ord – *altid* – både i ny og i næ – uanset hvordan månen står – hvis ikke respekten fylder meget i venlighedens landskab kommer vi alle til kort – den dag klokken kalder til den store andagt i de himmelske sale – for det gør den – og disse sale – ja – I ser jeg stirrer mod himmelen i afmægtighed – jeg *mang-ler ord* – selv Salomon i al sin pragt – og Salomon var en stor mand – det siger skriften i hvert fald – og den bør man læse hver aften og inden man står op – var ude af stand til at tapetsere som kun Gud kan det – i guld og med røgelse og myrra i alle kroge og på søjlerne – den ufattelige himmel, som vi alle længes mod – selvom vi som disse tre menighedsmedlemmer måske ville gå i forvejen – og det er al ære værd – for hvem priser ikke den, der leder vejen – ja, sandelig siger jeg jer – *der le-der ve-je-n* – hvor de små fødder kan træde, efter at de er blevet slidt op i vejkantens grus – men ingen skal komme her og sige, at en Guds tjener slider fødderne op forgæves – nej, langt fra – ingenlunde – alt har et formål – og den, der ser vejen og lyset for enden af sin egen næse, vil aldrig give op – aldrig – *aldrig*, siger jeg jer, og hvis I bemærker en salt tåre på min kind – en af dem der glimter i julelysets skær her på denne februaraften – det lys, mine forgængere gennem generationer har smeltet fast her på prædikestolens kant – så har I set rigtigt – ja, I har opdaget sandheden – en tåre for Gud er som tusind ædelsten for mammon – og ham skal man ikke tjene – det kan gå galt – som min kone siger, når menighedskaffen synger på sidste vers – guld skal der til – men af den ægte slags – ikke tant og flitterstads, der kan smykke mangt et hjem uden at dets indvånere bryder sig *det mindste* om vejen mod de helliges sammenslutning – og vi er netop ikke en fagforening – vi kender intet til mammons fristelser her i huset – og kun dårer kalder Guds fåreflok for en kortklub – vi bræger ikke i flok med ulvene, der synger med deres – ja, med deres helt eget specielle næb – mærk jer mine ord – Herren henter *sine* – hyrden hytter sit skin og barsler med sine lam – og sådan skal det være, der skal være orden på tingene i Herrens store urtegård.
Amen – og lad så dette være slået fast én gang for alle.

Tanker bag rattet – eller Året på hjul. Af G.E. Broderssøn

2

Aftensolen glimter gyldent
i hestetrailerens metalbeslag.
Solens orange stråler lægger sig fladt
over motorvejens monotone understrøm.
Fjerne horisonter træder frem bag 110-skiltene,
en tynd skorsten sender sit tavse budskab mod skyen,
det spraglede vandtårn vogter porten til Sjælland.
Sneen ligger som nedfaldne lammeskyer på skrænten.
En ensom hvid bræmme sender en hilsen til i går.
Februar!

3

Martsviolen skjuler sig bag bondens brede bringe
Benzinstationens gule smældvimpler putter sig bag bakketoppen
Den karrygule bus trækker håndbremsen for jernhestens rød-hvide bom
Foråret tøver.
Et vejbump sender bobler op i sjælen, som var det jul,
men vi har marts.
Min Pegasus barsler med et rim og varsler,
at der bor et digterbryst i os alle.

4

Aprils svalehær jubler over himmelen,
spiren tørster efter moden regn.
Påskeharen bygger sit kaninhul,
vinterglorien hænger på sin knag.
Høsten synes langt af led, og
sommerens dufte banker på min kind

med gyldne løfter.

5

Den lysende forårsblæst får Storebælts grønblå bølger
til at slå legende mod revl og krat.

Jeg strammer grebet om blæsepengene ved broens betalingsbom,
så ikke plovmanden hvirvles mod styrbord
og besejler landets sortladne vandveje med Kronborg om bagbord.
En sorthvid skade fisker den glimtende seddel og forer sin rede,
mens storken og viben med ungerne små
knebrer fra redens på høkerens tag.

Den danske mand hilser som en ung blond pige den liflige maj,
mens vor forårsgrønne bil krydser de lysende løvlunde.

Syrenen kappes med hylden om at komme først til blomst.

Dybbøl Mølle maler marken grøn,
solen har gule unger, og grøftens Løvetand
fletter gyldne sølvspænder i luftens hår.

Duften af Røllike overdøver gyllebæltet –

En hyggelig ged kredser om en tidsel –
min digterhest gumler fyrigt på en sonet –
dagen er fuld af sang –

det er forår.

En pinseprædiken

Lyset vil snart bryde igennem – ja, se nøjere efter – se morgensolens svage farvning af østhimmelen – også du lille Agnes på bageste række – du gaber – det er en velsignelse at se på – du kan være stolt af at have været oppe hele natten i en alder af 87. Lyset dæmrer – som det har gjort det i årtusinder – ja mindst, ja sandelig. Sagde jeg det ikke nok – når tid kommer råd – og det *gør* det jo – i hvert fald før eller siden – og ”siden” er ikke et tungt ord – nej, nej ingenlunde – jeg kender ingen, der ikke har en besøgelsestid. Så med tidens gevaldige, ja, nærmest *imponerende* fylde vil enhver mand – *eller* kvinde – lyse samt være sig selv og sin næste nærmest. Vi skal jo alle den vej, ikke? – se mig ind i øjnene, Agnes – se mod lyset – vi skal alle den vej – som Frelseren taler om – vejen mod Gud – og hvad er vel mere betydningsfuldt end en sådan pinsemorgen – nej, vel – også for os, der sammen nød aftenen og lyset gennem glassets bund. *Kan* vi bunde i Gud, spørger jeg – jeg, der gennem en menneskealder har trådt vande for at holde næsen højt? Jo, *det kan vi*, svarer jeg så

næsten med det samme mig selv – og jeg ved, hvad jeg taler om – jeg, der har set solen stå op og gå ned over Fujiyama – alt efter hvilken side, man ser den fra – jeg har set det – og det er ligesådan med Gud – det kommer alt sammen an på vinklen, og om man ser Gud i de rette folder. Og det gør man – mærk mine ord – *det gør man*, når man med geneverglasset højt hævet lader pinesolen danse over græsset, mens man mindes de 12, der var forsamlede i Jesu navn. *De* havde fået sig en rus, sagde man – og det tror *jeg* – ja, hvad mener I? – har man ikke fortjent at lade pinselyset strømme igennem sig, når våren folder sig ud i al sin pragt uden hurlumhej og skarnsstreger? Se på hinanden – du Agnes, Viggo og Christiane fra kæret her nedenunder min prædikestol – og mærk, hvorledes alt ånder nyslået hø og forårsblomster. I sandhed – jeg siger jer – som også Frelseren gjorde det i sin tid – og det årle og silde, og når månen stod højt. Han var sine venners ven og gjorde dem opmærksom på livets sande værdier – og dem kan vi ikke få for mange af – nej, vel? Se nu bare på Viggo og hans kasket, der ligger så gennemkrammet på sædet ved siden af ham. Er det ikke, som om velsignelsen lægger sig over denne lille fedtede hue uden at stille spørgsmål? For Gud stiller ikke spørgsmål, før han byder os alle at tage for os af retterne fra hans bord. Vi taler ofte usammenhængende, når ånden kommer over os, men når apostlene kendte tungens livsalige kraft, bør vi velsigne den så langt, vi kan. Tungetale – et mærkeligt ord og dog så inspirerende her, hvor foråret går over i sommeren. Lys på tungen, siger jeg – lad lyset strømme fra tungen, når I vender ansigtet mod jeres næste. Det glade ansigt, vel at mærke – ikke det langstrakte og hemmelige. Lad hvert ord være en prædiken i sig selv – ikke for kort, ikke for lang, men præcis. Som jeg så ofte siger til min hustru Trudelise: du og jeg kan lære noget af hinanden: kaffen skal være præcis, og Herrens ord skal lyse over forsamlingen, således at præcision er en æressag – *en æ-res-sag*. Så sandelig. Og kom så ikke her og sig, at pinsen ikke kan lære os andet end at studere de ædle drikke. Vi værner om Herrens bord, og som en særlig gestus denne dag, vil vi efter kirketid tømme et glas for det gennembrydende lys. Lyset brydes i mange farver gennem Guds mange prismer. Porsesnapsen står stærkt ved siden af den med solbær – og så vel slåen som cikorie kaster genskær på akelejen og den sjældne kombination af ribs og stikkelsbær. Tror I, at Gud er uden kendskab til de sande livsværdier – nej, vel – nej, laangt fra – så sandt mit navn er Gottfred Immanuel Broderssøn – og det har det til alle tider været, og enhver bør være stolt af sit medfødte forhold til kristenheden som sådan. Navnet forpligter – ikke sandt Viggo?

Vi mangler et par får i flokken i dag. En lille gruppe er faret vil gennem et hul i hegnet, men Trudelise og jeg – og hvem, der end ønsker det – vil ikke helme, ja vi vil *ikke på nogen måde* helme – før Jordens muld og smon er gennemtrævlet på kryds og tværs – ja, i sandhed – så vel på kryds som på tværs. Japan var for småt til, at hyrden kunne overse sin flok. Jeg husker med stolthed, hvordan vinden førte mit hår mod syd, da jeg fra toppen af Fujiyama spejdede efter min bortløbne menighed. Man skal

ære sine venner og passe på sine husdyr, som prædikeren siger det et sted. Tag koen på nakken og bær dit lam med ynde, så kommer selv stude med i det lange løb.

Det er tappert, ja, tappert, siger jeg, at holde sig vågen hele natten for at kunne dele en oplevelse for livet: den fuldendte glorie – hvis ellers mit bestik holder vand. I har sikkert bemærket, at jeg har ladet degnen bore et hul i kirkemuren bag mig. Ville det ikke være fantastisk, hvis vi om et øjeblik, når solen står op, i fællesskab kan bevidne Herrens herlighed, når solen i følge de beregninger, jeg har brugt det meste af mit liv på at få til at hænge sammen – vil skinne – netop denne pinsemorgen – således at I, dernede, I lykkelige – der kommer til at være vidner, ja, sandelig – vidner – som apostlene var det. Og hvem vil ikke gerne være vidne – ja, jeg gad se den mand, der stod af og gemte sin krop i et hul, når nøden var nærmest – mens lykken tilsmilede ham fra busk og krat og fra sommerens fagre danske kyst, hvor de unge blonde kvinder med smil bærer deres byrder. Nej vel? – Så se godt efter, også du, Viggo – når solen om lidt vil stige op bag mit aldrende hår, der kommer til at stå som en glødende bræmme omkring min profil, når den orange solopgang danner glorien over alle glories. Se – alle, nær og fjern og venner og slægtninge – vi vil opleve menneskets glorificering gennem hans ringe tjener, Gottfred Emmanuel, som hos jer står.

Og derefter vil vi fejre pinsen, som den aldrig før er blevet fejret – kun den – ja, jeg fortaber mig i minder – der har oplevet laurbærkransens dans på min salig mors blomstrende hoved – ved, hvad jeg taler om. Vi vil mindes min barndoms pinsemorgener – min trofaste hustru Trudelise har rigeligt med friskvaskede lagener og bøgeblade, sådan at togaerne kan få ben at gå på. Hvor jeg glæder mig til at se dig, Christiane – der fylder 90 i morgen, iført bøgekrans og lagen-omslag. Enhver, der kommer forbi – ja, lykkelige den, der har sine sansers fulde brug til rådighed – og til stadighed og fra morgen til aften – ja, sådan siger jeg, sådan helt privat – og det private skal der også være plads til i Guds store urtegård, ikke sandt, Viggo – selvom jeg har bedt dig om at lægge snadden på sædet bag dig – vi vil tidsnok få lejlighed til at nyde tobakkens særlige finurligheder.

Og se – I kære menigheder – nu stiger solen bag mig af havets lyst, og tænder glorien i brand og i glød. Herren velsigne os alle her på denne salige pinsemorgen.

Amen

6

Den danske skærsommer står i sin fuldeste brunst,
kaninjagten er gået ind.

De vilde hanknopsvaner udkæmper slaget på reden

i en sky af æg og fjer.
Også regnen viser sin hvide tand
og vinden kaster kaskader mod vindver og tag,
så møllerens dreng står som en hvid, våd melmus i læ
under hvert sit skræppeblad.
Blæsten rusker med lange fingre i mit hentehår,
der har kronede dage.
Som en vejende fane blafrer det mod syd –
viser Storebælt vejen mod oceanet.
Du danske junisommer – svigt os nu ikke.

7

En juli uden sol er som bukser uden seler:
man skal konstant holde modet oppe, mens man
med begge hænder i lommerne
vandrer mod sommerens korngule blæst.
Højsommerens glorie af lindeblade
ligger sjaskvåd om panden.
Men søge ly, det kan man:
bag vinduesviskernes formanende pegefingre
toner nye prædikener frem til samlingen, mens
blikket hypnotisk søger landkending gennem regntågerne
og spoutet fra hvalstore lastbiler.
Minderne svøber sig dog om sindet
med beretninger om spredte soldage til den blege overkrop,
om knaldrøde valmuer, om kornblomstblå kornblomster
og andet korn blandt de gule aks.
Den madpakke, jeg glemte på bondens ager,
har fået dansk muld under fødderne.

8 *August knækprosa – en prædikenskitse:*

Storebælt ligger blikstille i
eftermiddagssoldisen.
Skyernes hullede mønstre skaber lyspletter på havoverfladen,
sejlskibene svæver mellem himmel og jord.
Vindposen hænger slapt nedad,

der er ingen vind i røret.

Der er stille i mit indre.

Den uldforede augustglorie kalder sveden frem,
og minder, ja minder
om børnehaven og mine første forsøg på at skabe en menighed
blandt klodser og uldne huer.

Hænger vi ikke alle mellem himmel og jord?
er glorien for snæver, bed da Gud om en anden.
I gamle dage var præstekraven en glorie,
fortalte tante Augusta,
hun opildnede mig til mine første prædikener i blå stue.
Men præstehovederne var blevet for små,
så glorien faldt ned.
Her står vi så i solflimmeret med vore små hoveder
og glorien andægtigt på sned
for Vorherre.

9

I september høster vi og sanker i korn og i lade.
Som småfuglen, der pirker med sit næb
til agernets gyldne indre,
banker vi mennesker forundrede på døren
til livsfrugtens kølvandsstribе.

Lug dit indre jordbærbed, du dåre –
ihukom skriftens ord om så og høst,
vil du høste jordbær, så *så* jordbær,
ikke skarntyde og nælder
i trættekært bredfyldt mål.

Min prædikerglorie spændes fastere
under septembers klare blå himmel,
som digteren synger om.
Jeg har ordet i min magt, *og jeg trodser det* –

oprydningens tid er kommet:

Hvert neg, du har sanket, skal høstes i lo og i lade,
og kimene skal tærskes, til de er gule og blå.
Og se – det daglige brød kan bages
i Herrens smeltedigel.

Er det ikke forunderligt?

10

Intet kan lignedes ved efterårsløvet's glorieguld,
der nu stråler om min pande.
Ind jeg træder i digterrækkernes parnas,
og mit adgangstegn er – højt på mit gammelromerske, statelige hoved –
skovbrynets laurbærkrans i grøn, gul, rustrød og gyldenbrun.

Ørnenæsen fremkalder mindelser om viben,
der ikke længere kan sole sig med ungerne små
under oktobers lave skyer.
Den er krøbet sammen under frytlens tag,
inden den hanker op i sit næb og flyver mod syd.

Stærene tegner malerier på Herrens himmel,
mens pansrede mandskabsvogne kører i kolonne
over Storebæltsbroen.
Giv Gud, hvad Guds er og Herren, hvad Herrens er –
tusind stære på himlen er mere værd end en vagtsoldat
på taget.

Endnu ligger sneen ikke i skjul under urt og busk,
kun støvregn finder vej gennem den tågede forrude,
dog – efterårets visdom er den største:
bladene falder af,
men de rejser sig igen og igen og igen
når våren kalder.

10B

ODE TIL EN NEDLAGT

Mågerne på broen stirrer tomt ud over havet.
Hvor er den henne – båden, den store hvide færge,
som oldefar fortalte om?

Bilerne suser intetsigende forbi,
mens de hvide fugle hænger ud på det grå rækværk.
De mødes og mindes fortællingerne fra redekanten:
de livfulde sving i luften efter opkastet brød,
den uendelige klatteflade med hatte og
skaldede isser,
hættemågernes banditklubber
og storebæltskaffens glimtende slatter
i solopgangen

De mange glade skrig er forstummet,
nu putter mågemor i reden med sin vinge
de færgeløse små

11

Vinteren rinder mod hæld
mørket luder mod natten –
de grå skyer taler om vinterhi og snehuler.
En ensom fugl pirker i græsset,
gæssene er langt mod syd,
og storken har trukket begge ben op under vingen.

Nu blomstrer min snue
og uldglorien må agere halstørklæde.
Min kones næse er rød som min
og menighedskaffen varmer saligt
dybt i lænestolen.

Min prædikensamling sover vintersøvn
og længes efter Trinitatis.
Opstandelsen venter,
og selv den mindste vintergæk
vil folde forårglorien ud,
om føje tid.

12

JUL I DEN GAMLE PROVSTEGÅRD

Grøft og grav fyldes med sne
i tanken om erindringens minde.
Aldrig var der en jul uden sne
både ude og inde.
Kælkens glid i stjernesker
duft af våde luffer,
krammet papir og flitterstads
i skabe og i skuffer.
Mor bærer tærten ind,
fader holder stegen
snubler over et barn (mig),
men griber maden på stegen.
Julepyntglorien tilvirkes fromt
i barnerummets varme,
ros fra mor og ros fra far
og hvile i Jesu arme.

Mandelkage til dessert,
en præmie der var at hente,
julen var rød og hvid og guld
en prædiken der var i vente.
Far talte varmt om dette og hint
Farfar om meget andet
Oldefars ord stod altid stærkt
om liv og død, der var blandet.
I spænding lytted det forventningsfulde barn (mig)

og suged al visdommen til sig
Han loved sig selv til sit sidste suk
at følge sin flok – ej at gi' sig.
Mor stod stor og rød og høj
i døren til fadeburet.
Arme i siden og hofter fat,
hun havde snigmanden luret
Et kyllingelår jeg smugled ud
bedækket med marmelade,
oh det var jul, da det var det, det var
mit kald gjorde alle glade:
i børnehaven ordet klang
af malm og bjælder og trut
min tilhører trak sig i krogen hen
og gemte sig bag en sut.
Men jeg var født, min mission var født,
dengang i barneåret.
Nu vanker jeg verden viden om
og prædiker mig grå i håret.

Men julen står i vort barnesind
med hyrdeskind på lejet.
Ej stjernen falmer endnu i det blå,
lamettaen glimter for meget.
Den store kasse med julepynt
blev væltet på gulvet til fryd
tre tusinde glorier på mig så,
og mor sagde – ”nyd synet, nyd”!

mindernes dunkle tog
passerer forbi i det fjerne.
Snart lyder dets prusten ej mer
sart lyser nu barndommens stjerne.

13

Fem december HAIKU (af Got Em Bro)

Vinterens trane
basker i frostsneens mulm
lyset venter tavst

Grangloriens sjæl
hviler på skaldet pande
prædikener vågner

Snedækt marcipan
vækkes af morgensolen
smagsløg synger blidt

Børnene dansed
Fuglene kvidrer godnat
puden blød mod kind

Menighedskaffe
skænkes mens sol går på hæld
glorien hviler

14

Fimbuls frost over snehvide marker.
På den fjerne ager i den stille dis:
I sort silhuet en hund med sin mand.

Sorte fugle i store flokke over vejen
Baskende vinger i sneblæsten

Granglorien er ved at visne,
Den drysser grå nåle i mit fodspor

Mod den hvide sne

Tiden rinder – året bider sig selv i halen
Januar vågner til dåd.
Gjallerhornet runger over den frosne muld:
Stå op, I små hyacinter.

Vintergæk og hørfrø i sorten muld:
Hør, naturen kalder
Kald jeres venner sammen
Det er tid.